

Regeringskansliet
Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

Vår referens/dnr:
2025–46

li.remissvar@regeringskansliet.se,
li.transport.remissvar@regeringskansliet.se,
stefan.zetterlind@regeringskansliet.se

Er referens/dnr:
LI2025/00230

2025-05-28

Remissvar

Remiss av rapporten Ökat regionalt inflytande avseende flyglinjer med allmän trafikplikt

Svenskt Näringsliv tackar för möjligheten att lämna synpunkter på Trafikverkets rapport om förutsättningar för regionalt inflytande avseende flyglinjer med allmän trafikplikt.

Ett väl fungerande transportsystem är en nyckelfaktor för sysselsättning och tillväxt. Inte minst i ett handelsberoende, avlångt land som Sverige. Alla transportslag spelar en viktig roll för att skapa tillgänglighet, rörlighet och möjlighet för företag att växa. Flygtrafikens tillgänglighet är av central betydelse för att upprätthålla fungerande samhällsstrukturer och näringslivets konkurrenskraft i hela landet. Det är särskilt viktigt för företag verksamma i regioner där alternativ till flyg är begränsade.

Svenskt Näringsliv tillstyrker Trafikverkets förslag om hur kommuner och regioner kan ges ett ökat inflytande över flyglinjer med trafikplikt. Vi anser att förslagen är väl avvägda och säkerställer en rättssäker prövning, ett bibehållet nationellt perspektiv över flygtrafiken baserat på en analys av tillgänglighet i bred mening, samtidigt som kommuner och regioner ges en möjlighet att ta initiativ för att medfinansiera ökad trafik utifrån det egna områdets behov. Utöver detta har Svenskt Näringsliv ett antal detaljsynpunkter enligt nedan:

Påverkan på kommersiell trafik

Flygets ekonomiska läge är ansträngt, och flera kommersiella linjer har lagts ner på grund av bristande lönsamhet. Det är därför viktigt att förutsättningarna för kommersiella linjer inte påtagligt försämrats genom offentliga ingripanden. Att Trafikverket gör bedömningen huruvida ytterligare linjer med trafikplikt är lämpliga att införa är därför välkommet, eftersom det bidrar med en helhetssyn. I bedömningen ska Trafikverket bland annat beakta påverkan på statliga linjer med allmän trafikplikt. Det framgår dock inte att man ska beakta hur en ny upphandlad trafik påverkar befintlig kommersiell trafik som inte flygs med trafikplikt. En sådan bedömning bör göras, för att säkerställa att ny trafik inte underminerar förutsättningarna för annan kommersiell trafik.

Vikten av rättssäkerhet

Vi tillstyrker att det fortsatt är Trafikverket som prövar ny trafikplikts förenlighet med EU:s lufttrafikförordning, för att säkerställa att rätt kompetens finns när lufttrafikförordningen ska uttolkas, och så att det blir en lika rättssäker prövning i alla ärenden.

Förslaget ger lämplig balans mellan flexibilitet och stabilitet

Vi delar även Trafikverkets förslag att kompletteringar av det statliga utbudet bör hanteras inom ramen för Trafikverkets befintliga process, för att säkerställa att den inte fördröjs. Det är också en fullgod anledning till att denna prövning inte bör vara möjlig att överklaga. Likaså finner vi det rimligt att i särskild ordning pröva kommuners och regioners önskemål om att införa allmän trafikplikt på ytterligare linjer. Svenskt Näringsliv har ingen särskild synpunkt huruvida dessa beslut ska kunna överklagas eller ej.

Trafikverkets prövning av ny trafikplikt

Förutom förenligheten med EU:s lufttrafikförordning ska Trafikverket bedöma huruvida ny föreslagen trafik är lämplig ur ett antal perspektiv. Det är en helhetsbedömning som görs utifrån ett antal kriterier. Vi tycker i stort att det är lämpliga kriterier att väga in, med tillägget att ett påtagligt fokus måste ges till befintlig kommersiell trafik (som redan nämnt). I övrigt kan vissa kriterier uppfattas som möjligen för strikta som utgångspunkt. Utgångspunkten att det typiskt sett inte motiverat med flyg om det finns tågförbindelse med en restid på ca fyra timmar till den huvudsakliga målpunkten är begränsande skulle kunna sänkas. Likaså blir en för hård begränsning att helt utesluta internationell trafik till en flygplats i en annan medlemsstat, bara på grund av att det redan finns en trafik från en annan flygplats i Sverige till den aktuella flygplatsen. Detta blir ett för nationellt perspektiv och beaktar inte näringslivets behov av internationell tillgänglighet. Trafikverket anger dock att detta är indikativt och att en annan bedömning kan göras i det enskilda fallet.

Arlandas roll som nationellt nav

Näringslivet värnar Arlandas viktiga roll för Sveriges internationella tillgänglighet. Vi delar därför förslaget i rapporten att Arlandas förutsättningar som ett nav för flygtrafiken ska vägas in i bedömningarna av ny trafik.

Framtidsperspektiv

Rapporten beaktar inte att kommande teknikutveckling, till exempel elflyg och dess möjligheter att förändra förutsättningarna för kommersiell trafik på kortare sträckor, kan komma att förändra förutsättningarna för flyget och föranleda nya behov och möjligheter att inrätta både kommersiell trafik och flygtrafik som en del av kollektivtrafiken. Detta bör beaktas av både Trafikverket i sin tillämpning av dessa regler, men också av regeringen för att bedöma om dessa regler framgent kan komma att behöva revideras.

SVENSKT NÄRINGS LIV

Stefan Sagebro

Madeleine Svenberg